

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**Digitalization of the economy as
an element of sustainable
development of Ukraine and
Tajikistan (DigEco)**

5.3 Report on the management of DigEco curricula and syllabuses implementation

PROJECT:

**Digitalization of the economy as an element of sustainable
development of Ukraine and Tajikistan (DigEco)
Project No: 618270-EPP-1-2020-1-LT-EPPKA2-CBHE-JP,
coordinator Mykolas Romeris University (Lithuania)**

**With the support of the Erasmus+ programme of the European
Union**

Ukraine – 2021

Editor

<i>Deliverable number:</i>	5.3
<i>Title:</i>	Management of DigEco curricula and syllabuses implementation
<i>Type of nature of deliverable:</i>	Report
<i>Dissemination level:</i>	National level
<i>Status/Version:</i>	Final
<i>Date:</i>	March, 2021

Main authors

LEGEZA DARYA, DMYTRO MOTORNYI TAVRIA STATE AGROTECHNOLOGICAL UNIVERSITY

KULISH TETIANA, DMYTRO MOTORNYI TAVRIA STATE AGROTECHNOLOGICAL UNIVERSITY

Contributing persons

ŽANETA SIMANAVIČIENĖ – MYKOLAS ROMERIS UNIVERSITY

KATERINA POLUPANOVA – PRIAZOVSKYI STATE TECHNICAL UNIVERSITY

This document has been produced with the support of the European Commission under the ERASMUS+ Programme, KA2 – Capacity Building in the Field of Higher Education: 618270-EPP-1-2020-1-LT-EPPKA2-CBHE-JP. It reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

No part of the report may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording; and may not be quoted or cited, without prior permission in writing from the Project Coordinator.

ЗВІТ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ФОКУС-ГРУПОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ Management of DigEco curricula and syllabuses implementation

Вступ. У березні 2021 р. групою забезпечення проекту Erasmus+ Digitalization of economic as an element of sustainable development of Ukraine and Tajikistan / DigEco 618270-EPP-1-2020-1-LT-EPPKA2-SVNE-JP Project була проведена фокус-група щодо відповідності освітніх програм сучасним вимогам і потребам ринку праці та впровадження їх в освітній процес для реалізації пілотного навчання в межах проекту DigEco.

Мета: дослідження актуальності впровадження освітньо-професійних програм, що відповідають сучасним вимогам і потребам ринку праці в межах реалізації проекту DigEco та визначення необхідних компетентностей в сфері цифрової економіки.

Методологія дослідження. Дослідження проводилося у форматі фокус групового обговорення експертами проблемних питань Як інструмент застосовано розроблений та затверджений у встановленому порядку спеціальний гайд-сценарій, що охоплював важливі для формування загальної оцінки блоки питань: освітня компонента, якість освітнього процесу, співпраця зі стейкхолдерами, якість навчальних матеріалів. На обговорення винесено п'ять освітніх програм: «Маркетинг», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Облік та оподаткування», «Фінанси, банківська справа та страхування», «Харчові технології», що безпосередньо приймають участь в реалізації проекту DigEco.

Перелік учасників фокус-групи та довідкова інформація про них:

№	ПІБ	Посада/назва організації
1	Darya Legeza	Department of Marketing
2	Yana Sokil	Department of Marketing
3	Tetiana Kulish	Department of Marketing
4	Olena Demchuk	Department of Finance, Accounting and Taxes
5	Victoria Plyasetska	MA Marketing
6	Oleksandra Krayeva	MA Marketing
7	Marina Margaryan	MA, Food Technology
8	Isaeva Olena	head of Manufactory UkrFavorit
9	Andriy Kuts	Vise President of Zaporizhzhya Chamber of Commerce
10	Iryna Fursova	Head of the Entrepreneurship Department at Melitopol Council

Критерії підбору учасників: належність до основних зацікавлених сторін з

урахуванням їх інтересів, потенційного впливу на реалізацію завдань проекту. Відбір учасників здійснюється з числа зацікавлених осіб шляхом безпосереднього контактування.

Кількість учасників – 10

З них:

викладачі – 4 особи;

студенти – 2 особи;

стейкхолдери – 4 особи.

Ключові питання, винесені на обговорення:

1. Наскільки важливою видається Вам проблема впровадження освітньо-професійних програм, що відповідають сучасним вимогам і потребам ринку праці ?

2. Які саме компетентності повинні бути передбачені в освітніх програмах щоб відповідати сучасним потребам ринку праці?

3. Які можна виділити напрями вдосконалення діючих освітньо-професійної програм щоб відповідати запитам всіх учасників проекту?

4. Що, на Ваш погляд, є необхідним зробити для підвищення якості освітнього процесу?

5. Чи достатньою є, на Вашу думку, участь стейкхолдерів в освітньому процесі?

6. Які форми участі стейкхолдерів в освітньому процесі, на Вашу думку, є найбільш ефективними?

7. Як Ви вважаєте, при розробці для здобувачів вищої освіти силабусів, методичних рекомендацій, посібника з дисциплін, що передбачені проектом DigEco, на які аспекти, слід звернути увагу під час їхньої підготовки?

Інтерпретація результатів обговорення. Усі учасники фокус-груп вважають, що проблема впровадження освітньо-професійних програм, що відповідають сучасним вимогам і потребам ринку праці є досить актуальна. Особливо актуальним є отримання сучасних знань та навичок в сфері цифровізації економіки.

Учасники фокус групи виділили основні компетентності, які повинні бути передбачені в освітніх програмах та відповідати сучасним вимогам, а саме: здатність використовувати технології, концепції та архітектуру цифрового управління та визначати їх роль у підтримці цифрової трансформації; здатність обирати і застосовувати теорію та практику аналізу великих даних, їх вплив на бізнес та системи бізнес-аналітики; здатність використовувати ключові принципи цифрового маркетингу та комунікації із зацікавленими сторонами; здатність планувати, впроваджувати та вимірювати цифрові стратегії підприємства; здатність використовувати ключові напрями, моделі та стратегії цифрових інновацій; здатність обґрунтовувати концепції, можливості та проблеми, що пов'язані з

розробкою, плануванням та реалізацією інтегрованої цифрової стратегії.

Основними напрямми вдосконалення діючих освітньо-професійної програм щоб відповідати запитам всіх учасників проекту необхідно до освітніх програм включити дисципліни, що передбачені проектом DigEco: Цифрова грамотність (Digital literacy), Дизайнерське мислення (Design thinking), Цифрові бізнес моделі (Digital Business Models), Цифровий маркетинг в дії (Digital Marketing in Action), Аналіз ринкових даних (Data analytics for marketing), Аналіз даних в підприємництві (Data entrepreneurship in action), Управління великим даними (Big Data management), Аналіз великих даних та бізнес-аналітика (Big Data analytics and Business intelligence), Аналіз великих даних в фінансах (Big Data analytics in Finance), Блокчейн, інноваційний менеджмент та взривні технології (Blockchain, Innovation management and Disruptive technologies), Цифрова ефективність в бізнесі та економіці (Digital Performance in Business and Economics), Гнучкий проектний менеджмент (Agile project Management), Фінтех у банківській справі, страхуванні та управлінні активами (Fintech in Banking, Insurance and Asset Management).

Учасники фокус-груп вважають, що для підвищення якості освітнього процесу необхідно обов'язково залучати стейкхолдерів для проведення гостьових лекцій, дискусійних зустрічей, організації практики.

Більшість учасників вважають, що участь стейкхолдерів в освітньому процесі здійснюється на достатньому рівні, однак готові до подальшої співпраці і розширити напрями взаємодії.

Учасники фокус групи виділили найбільш ефективні форми участі стейкхолдерів в освітньому процесі, а саме: проведення практики, дуальна форма навчання, гостьові лекції, виїзні захисти індивідуальних проектів, професійні екскурсії, онлайн інтерв'ю.

При розробці для здобувачів вищої освіти силабусів, методичних рекомендацій, посібника з дисциплін, що передбачені проектом DigEco, необхідно враховувати сучасний досвід з цифровізації економіки, використовувати різноманітні цифрові платформи та цифрові джерела інформації. Всі це сприятиме формуванню у здобувачів вищої освіти сучасних компетентностей та навичок в галузі цифровізації.

Рекомендації. Враховуючи позицію учасників фокус-груп по ключових питаннях, експерти вважають, що впровадження освітньо-професійних програм та організація освітнього процесу, які відповідають сучасним вимогам і потребам ринку праці, потребує роботи в трьох напрямках:

1. Включити до діючих освітньо-професійної програм 13 дисциплін в межах реалізації проекту DigEco, що сприятиме формуванню сучасних компетентностей у здобувачів вищої освіти та відповідати сучасним вимогам і потребам ринку праці.

2. Для підвищення якості освітнього процесу обов'язково залучати стейкхолдерів. Основними формами участі можуть бути: проведення практики,

дуальна форма навчання, гостьові лекції, виїзні захисти індивідуальних проектів, професійні екскурсії, онлайн інтерв'ю.

3. При розробці навчальних матеріалів з дисциплін необхідно враховувати сучасний досвід з цифровізації економіки, використовувати різноманітні цифрові платформи та цифрові джерела інформації.